

הלכה ישראל

דיני השעיה באב שהל להזית ביום ראשון - שבת ערב ת"ב

- ❖ אשה שצריך לאכול בת"ב, יבדיל הבעל במוצאי שבת ויתן הכוס לתינוק, ואם אין, היא תשתה הכוס (עי' פסק"ת תקנ"ו אות ב'), הבדלה ליל א' מוצאי ת"ב: מבדילין במוצאי ת"ב, ושותין הכוס הבדלה (תקנ"ו מ"ב סוסק"ג בשם הדג"מ).
- ❖ נשים מותרות לשותות מים ותה לפני הבדלה אם בעל הבית מאחר להבדיל (סי' רצ"ט ט"ג פצ"ו ב').

השלמה - הלכות הנוגעים בת"ב

- ישיבה על הכסא: יושבים על כסא נמוך - 30 ס"מ \ 12 אינשעס - 'עד חצות ביום ת"ב' (תקנ"ט רמ"א ס"ג, וע' נט"ג פס"ח ג').
- מעוברות: הלכות מעוברות ומנקת שקשה עליהם התענית, עיין כל הדינים בס' תקנ"ד מ"ב סקט"ז, דרשו מס' 27.
- תכשיטים בת"ב: אין מרבית בתכשיטים, אבל מותרת ללבוש הטבעת שדרכה בחול (עי' נט"ג פס"ח ס"ח).

ת"ב אחר חצות

- א. אין מסיחין דעת מן האבלות כל יום ת"ב, ולא יטייל (נישט שפאצירען), אסור בשאלת שלום (גריסען) כל היום, אסור לקרא בספרים שמסיה דעת מאבילות (תקנ"ד סכ"א, כ"ב, ושם מ"ב).
- ב. מציעין המיטות (מסדר זיין די בעטן) (ערה"ש תקנ"ד סכ"א).
- ג. מבשלים מה שצריכים (אבל לא אחר ת"ב).
- ד. מותר לכתוב אחר חצות (עי' באה"ט תקנ"ד סק"כ, וע' נט"ג פס"ח ס"ו).
- ה. אין מכבסין אפילו בגדי קטנים בת"ב (שם פס"ח ס"ו).
- ו. אין מדיחין הריצפה (מזואשט נישט די ערד - Floor) רק במקום מטונף (א פלעק ווי עס איז שמוציג) (שם פס"ח ג').
- ז. מותר להדיח כלים, (טוב אם ע"י גויטע, או טוב ע"י פלטיק הענטשקעס) (שם פס"ט ושם הע').
- ח. אסור לסדר הכביסה (מסדר זיין די וועש) לצורך כיבוס אחר ת"ב, אבל מותר ע"י גויטע (שם פס"ח ב').
- ט. אין עושים מלאכת קבע בכל היום, ואין רואין סימן ברכה מעבודה זו (תקנ"ד ד').
- י. דברי מאכל מותר למכור ולקנות כל יום (אבל יותר טוב אחר חצות) (נט"ג פס"ז ד').
- יא. מותר לנחם אבלים ויותר טוב אחר חצות (שם פס"ז י"א).
- יב. מותר לומר תהלים אחר חצות, כשצריך לחולה מותר כל היום (שם פס"ה כב).

אחרי השעיה באב

- א. כל הדינים של ט' ימים נוהג עד חצות עשרה באב.
- ב. ביום א' אחר חצות - אז מותר בכיבוס וברחיצה, ומותר ללבוש בגד נקי.
- ❖ בשעת הצורך מותר גם לכבס לפני חצות, או בליל א', בפרט בקעמפס וקאנטריס כשיש הרבה לכבס ומיעוט מכונת - מאשינען כיבוס (עי' ביה"ל בשם מאמר מרדכי וע"ש דרשו, וע' נט"ג פס"ח א').
- ג. כמ"כ מותר ביום א' אחר חצות בבשר ויין.
- ד. מותר בליל א' בתבשיל של בשר - (פליישגע זופ) אבל לא בשר.
- ה. מותר בליל א' בסעודת מצוה כגון ברית, בר מצוה, ופדיון בן, בבשר ויין, אבל לא מוזיק.

- ער"ש חזון: לכבוד שבת מותר ליטול ציפורניים, מותר לנקות מנעלים, מותר להחליף לבגד נקי - או לכבס כשאיין לו - או אפילו כתונת חדשה כשאיין לו אחרת, מותר להחליף למפת שולחן נקיה, מותר להדיח הריצפה, אבל אסור להחליף סדינים - בעט געוואנט למיטה (סי' תקנ"א מ"א, מ"ב ס"ק כ', ל"ב, ל"ג, ביה"ל ד"ה כלים, אג"מ ח"ג פ', וע' נט"ג פס"ד ס"ו).
- ❖ מותר להאכיל בשר לקטנים אחר חצות, וי"א רק כשעה לפני זמן הדלק"ג (נט"ג פס"ד ט').

דינים הנוגעים בשבת - אחר השקיעה - ובצה"כ

- צדקתך: אין אומרים צדקתך (בשבת מנחה) אבל אומרים אב הרחמים (בשחרית) (סי' תקנ"ט ס"א).
- סעודת שבת: אוכל בשר ושותה יין ומעלה הכל על שולחנו (תקנ"ב ס"י).
- ❖ אבל לא יאמר שאוכל כדי שיוכל לצום (מ"א ר"צ).
- ודע! שאפילו בשבת צריך להפסיק לפני השקיעה (רמ"א שם ס"י).
- ❖ אם איחור בברהמ"ז, מותר לברך אחר השקיעה, ולא ישתה אז כוס ברהמ"ז.
- ❖ אם בירך ברהמ"ז לפני השקיעה מותר לאכול עד השקיעה, בלי תנאי (עי' נט"ג פס"א ד').
- לימוד התורה אחר חצות: ילמוד לימודים מה שמותר ללמוד בת"ב, אבל אם יודע שלא יתמיד בלימודו מותר ללמוד כל מה שליבו חפץ (ביה"ל תקנ"ד ס"י בשם מאמר מרדכי).
- ❖ מותר לקרוא שנים מקרא ואחד תרגום כל היום שבת (סי' תקנ"ד מ"א ד').
- טיול: לא יטייל שבת אחר חצות (סי' תקנ"ג שעת"ס ס"ב בשם ברכ"י).
- שאר עינויים אחר השקיעה: אפילו שאסור לאכול אחר השקיעה, אבל לא יסיר מנעליו עד צה"כ.
- ❖ ישיבה על הספסל מותר עד זמן צה"כ, או עד ברכו (אם מוקדם) (ח"א כלל קל"ו ס"א).
- רחיצה אחר השקיעה: רחיצה אסור אחר השקיעה ולא יטול ידיו כדרך אלא עד קשרי אצבעותיו כדן ת"ב (ח"א קל"ד ס"ט, קצש"ע קסה"א).
- מוצאי שבת: יאמר ברוך המבדיל בין קודש לחול - אחר צה"כ - ואז יחלוץ הנעליים - יפשוט בגדי שבת - וילבש בגדי חול - ונעלי ת"ב.
- ❖ לא יעשה שום איסור הכנה לפני צה"כ, כגון להביא קינות לביהמ"ד, או להכין נעלי ת"ב, או כסאות וכד'.
- פינוי שלחן והכלים: מסלקין מפות - שבת מן השלחנות (טישטעכער) אחרי צה"כ.
- ❖ לא ינקה הכלים במוצאי שבת עד יום ת"ב אחר חצות (ויש מתירין), וע"י גויטע מותר לכר"ע (עי' נט"ג פס"ה י"ז).

- מעריב - מאורי האש: אומרים אתה חוננתנו. אחר מעריב מברכין ברכת מאורי האש.
- ❖ ויכולים לברך כל הלילה (תקנ"ט מ"ב סק"א).
- ❖ יש שמוציאים הנשים בברכת מאורי האש בבית לפני מעריב (מאחר שהרבה פוסקים מחמירים כביה"ל ס"ס רצ"ו).
- ❖ אין מברכין במוצאי שבת ולא במוצאי ת"ב על הבשמים.
- האוכל בתשעה באב: צריך להבדיל במוצאי שבת (בלי בשמים) ויכול להוציא כל בני בית (שעת"ס תק"ו סק"א), וי"א דאין מבדילין, עי' נט"ג תשובה י"א עפ"י הרמב"ן ברכות ל"ה).